

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
5.Bf.343/2012/9. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2013. október hó 9. megtartott nyilvános ülésen meghozta és 2013. év október hó 16. napján kihirdette a következő

ÍTÉLETET:

Az üzletszerűen és folytatólagosan elkövetett különösen nagy kárt okozó csalás büntette és más bűncselekmények miatt I.r. vádlott és társai ellen indított büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 9.B.1177/2010/173. számú ítéletét az I. r., a II. r. és a XIII. r. vádlottak tekintetében az alábbiak szerint **változtatja meg**:

Az I. r. vádlott vagyon elleni bűncselekménye a 2012. évi C. törvény 373. § (1) bekezdése, (2) bekezdés bc/ pontja, a (6) bekezdés b./ pontja szerint, a közbizalom elleni bűncselekménye a 342. § (1) bekezdés c./ pontja szerint minősül.

A II. r. és a XIII. r. vádlott cselekménye a 2012. évi C. törvény 373. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a./ pontja szerint minősül.

Az I. r. vádlott legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének, míg a II. r. és a XIII. r. vádlott a kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén ugyancsak a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Egyebekben az I. r., a II. r. és a XIII. r. vádlottakkal szemben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja azzal, hogy az ítélet bevezető részében a 2011. november 16. tárgyalási napkénti megjelölését december 16. napjára pontosítja.

A másodfokú eljárás során felmerült 14.130 (tizennégyezer-százharminc) forint bűnügyi költségből az I. r. vádlott 7.250 (hétezer-kettőszázötven) forintot, a XIII. r. vádlott 6.880 (hatezer-nyolcszáznyolcvan) forintot köteles az Állam javára megfizetni.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS:

A Fővárosi Törvényszék a 2012. május 23. napján kihirdetett 9.B.1177/2010/173. számú ítéletével

Az I. r. vádlott bűnösségét 1 rendbeli, a Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c./ pontjára figyelemmel, a (7) bekezdés b./ pontja szerint minősülő folytatólagosan elkövetett csalás bűntettében állapította meg, amelyet mint felbújtó követett el, továbbá bűnösnek mondta ki 8 rendbeli, a Btk. 274. § (1) bekezdés c./ pontjába ütköző közokirat-hamisítás bűntettében is, mint felbújtót.

Ezért öt halmazati büntetésül 5 év börtönbüntetésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A II. r. vádlott bűnösségét 1 rendbeli, a Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés a./ pontja szerint minősülő csalás bűntettében állapította meg, melyet mint felbújtó követett el.

Ezért öt 1 év 6 hónap, végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte.

A XIII. r. vádlott bűnösségét 1 rendbeli, a Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés a./ pontja szerint minősülő csalás bűntettében állapította meg, melyet mint bűnsegéd követett el.

Ezért öt 10 hónapi, végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte.

Ugyanakkor a bíróság az I. r. vádlottat az ellene 5 rendbeli, a Btk. 303. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a./ pontja szerint minősülő pénzmosás bűntettének, míg a II. r. vádlottat az ellene a Btk. 303. § (1) bekezdésébe ütköző pénzmosás bűntettének vádja alól felmentette.

Az elsőfokú bíróság rendelkezett a járulékos kérdésekre vonatkozóan is.

Az elsőfokú ítélet ellen az I. r. vádlott és védője enyhítésért, a II. r. vádlott és védője felmentésért, míg a XIII. r. vádlott felmentésért, védője pedig enyhítésért jelentettek be fellebbezést.

Az elsőfokú ítélet a III. r., a IV. r., az V. r. vádlottakkal szemben 2012. május 23. napján, a VI. r., a VII. r., a IX. r., a XI. r., a XII. r. vádlottal szemben 2012. június 11. napján, a X. r. vádlottal szemben 2012. június 25. napján, míg a VIII. r. vádlottal szemben 2012. augusztus 9. napján jogerőre emelkedett.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.980/2012/1. számú átiratában a bejelentett vádlotti és védői fellebbezéseket alaptalannak tartotta. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok megtartása mellett folytatta le az eljárását, minden

szükséges bizonyítékot beszerezett és a tárgyalás anyagává tett, és indokolási kötelezettségének is eleget tett akkor, amikor meggyőző indokát adta annak, hogy a II. r., illetve a XIII. r. vádlottak nyilatkozataival szemben mely bizonyítékokat és miért vett figyelembe.

Az ügyészi álláspont szerint a II. r. vádlott, illetve a XIII. r. vádlott fellebbezése kizárólag az elsőfokú bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységét támadja, amely a felülmérlegelés tilalma folytán eredményre nem vezethet.

Az ügyészség álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a megalapozott tényállásból okszerűen vont következtetést a vádlottak bűnösségére, és törvényes a cselekmények jogi minősítése is.

A vádlottakkal szemben kiszabott büntetés neme és mértéke igazodik a cselekmények tárgyi súlyához, a vádlottak bűnösségének fokához, így a kiszabott büntetés enyhítése egyik vádlott tekintetében sem indokolt.

Mindezekre figyelemmel a Fellebbviteli Főügyészség indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét az I. r., a II. r. és a XIII. r. vádlottal szemben hagyja helyben.

A másodfokú nyilvános ülésen **az I. r. vádlott védője** a bejelentett fellebbezést változatlan tartalommal fenntartotta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság eltúlzottan súlyos büntetést szabott ki az I.r. vádlottal szemben, mely büntetés nem áll arányban a cselekmény tárgyi súlyával.

Ezért indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az I.r. vádlottal szemben a kiszabott szabadságvesztést függessze fel, vagy a felfüggesztés mellőzése esetén a kiszabott szabadságvesztés tartamát jelentősen enyhítse.

A II. r. vádlott védője a bejelentett fellebbezést változatlanul a II. r. vádlott felmentése végett tartotta fenn. Álláspontja szerint az elsőfokú eljárás során nem nyert bizonyítást a II.r. vádlott bűnössége, mivel kizárólag a tanú1 vallomása állt bizonyítékként a bíróság rendelkezésére, ez pedig a védő érvelése szerint nem elegendő a vádlott bűnösségének megállapításához. Hangsúlyozta, hogy a tanú1 és a II.r. vádlott között a Bt1. tényleges eladása nem történt meg, ebből következően a II.r. vádlott nem is lehet ennek a cégnek a tulajdonosa. Mivel pedig a tanú1 és a II.r. vádlott korábban nem ismerték egymást, teljesen életszerűtlen az az elsőfokú ítéleti tényállásban rögzített megállapítás, hogy a II. r. vádlott abban bízott, hogy ilyen körülmények között a számára ismeretlen a tanú1 el fog menni az ő kérésére a bankba és az APEH által kiutalt összeget felvéve azt a részére átadja. Az ilyen terv végrehajtása ugyanis bizalmi kapcsolatot feltételez, márpedig a II.r. vádlott és tanú1 nem álltak ilyen viszonyban egymással. Hangsúlyozta a védő ezzel kapcsolatban, hogy tanú1 az eljárás során nem bizonyult szavahihetőnek, hiszen nem is ismerte fel a II. r. vádlottat, akivel pedig állítása szerint többször tárgyalt a cég eladása kapcsán.

Utalt a védő arra is, hogy a tanú1 ismeretlen körülmények között került ki a vádlotti körből, ennek oka az eljárás során nem tisztázódott, ebből következően pedig a tanú1-t érdektelen tanúnak tekinteni nem lehet és tényállást sem lehet alapítani a vallomására.

Éppen ezért a védő indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a II. r. vádlott vonatkozásában változtassa meg és a II. r. vádlottat az ellene emelt vád alól mentse fel.

A XIII. r. vádlott védője a másodfokú nyilvános ülésen a bejelentett fellebbezést változatlanul fenntartotta. Védőként az enyhítésért bejelentett fellebbezését azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás a felülmérlegelés tilalma folytán álláspontja szerint nem támadható, hisz objektív bizonyítéknak mindössze az írásszakértői vélemény tekintendő, míg a tényállás többi - a XIII.r. vádlottra vonatkozó - megállapítása bírói mérlegelésen alapul.

A védő érvelése szerint azonban az egyértelműen leszögezhető, hogy az elsőfokú bíróság által a XIII. r. vádlottal szemben kiszabott büntetés eltúlzottan súlyos. Hangsúlyozta ezzel kapcsolatban, hogy az eljárás a vádlottakkal szemben 2002. évben indult meg, az elsőfokú ítélet meghozatalára pedig 2012-ben került csak sor. Álláspontja szerint az igen elhúzódó büntetőeljárásra és a jelentős időmúlásra is tekintettel a cselekmény bűnsegédként megvalósító a XIII. r. vádlottal szemben a kiszabott büntetés igen jelentős mértékű enyhítése indokolt.

A másodfokú bíróság a vádlotti és védői fellebbezésekkel megtámadott elsőfokú ítéletet a Be. 348. § (2) és a Be. 349. § (1) bekezdése alapján az azt megelőző eljárással együtt bírálta felül. Ennek során megállapította, hogy a Fővárosi Törvényszék a Be.75. §.(1) bekezdésében megfogalmazott ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett. Az igen szerteágazó és nagy terjedelmű ügy felderítése során minden körülményre kiterjedő, igen részletes bizonyítást folytatott le, melynek során valamennyi, az ügy elbírálásához szükséges bizonyítékot beszerzett, az okirati bizonyítékokat is tárgyalás anyagává tette, és eljárása során valamennyi perrendi szabályt is betartotta.

A lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként feltárt bizonyítékok értékelésével megállapított tényállás túlnyomó részt megalapozott, mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében foglalt hibáktól és hiányosságoktól, azonban az iratok tartalma alapján kiegészítésre, illetve helyesbítésre szorul az alábbiak szerint:

- Az elsőfokú ítélet 6. oldalán az I. r. vádlott előéletére vonatkozóan az ítéletet a következőkkel egészíti ki:

A Pesti Központi Kerületi Bíróság 16.Fk.30.963/1996/26. számú ítélete a Fővárosi Bíróság 21.Fkf.5282/2001. számú ítéletével emelkedett jogerőre. Az elbírált cselekmény elkövetési ideje 1992. október 10. napja volt.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2.B.XIV.688/2004/15. számú ítélete a Fővárosi Bíróság 23.Bf.XIV.5953/2007. számú ítéletével emelkedett jogerőre. Az elbírált cselekmény elkövetési ideje 2002. január 14. napja volt.

A Fővárosi Bíróság KB.IV.195/2008/42. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 6.Kbf.106/2009/5. számú ítéletével emelkedett jogerőre. Az I.r.vádlottat mint visszaesőt a bíróság 2 év közügyektől eltiltásra is ítélte.

- Az elsőfokú ítélet 13. oldalán az 5./ tényállási pont 3. sorának végén lévő dátumot 2001. március 8. napjára helyesbíti. (nyomozati iratok IX. kötet 21. oldal)
- Az ítélet 14. oldal 3. bekezdés utolsó előtti sorát kiegészíti azzal, hogy a Cégbíróság 2002. szeptember 25-én vette nyilvántartásba a Bt.2-t.

Az ekként kiegészített, illetve helyesbített ítéleti tényállás már minden tekintetben megalapozott, a II. és a XIII. r. vádlott tagadásával szemben álló részében is a bizonyítékok okszerű mérlegelésén alapul, így irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

Az elsőfokú bíróság a beszerzett bizonyítékokat igen körültekintően, részletesen, egyenként és összességében is értékelte, mérlegelte, és meggyőzően adott számot arról is, hogy mely bizonyítékot milyen körben és miért fogadott el, illetve melyeket és miért vetett el.

Helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy egy esetet kivéve /tényállás 9. pont/ az I. r. vádlott felhívására történtek a fiktív cégvásárlások, amely cégek tényleges tevékenységet nem folytattak, hanem arra használták fel a cégeket, hogy fiktív számlákat fogadjanak be. Erre vonatkozóan ugyanis nemcsak a cégeket megvásárló vádlottak és tanúk - így a VIII. r., a IX. r., a VII. r. vádlottak, továbbá tanú2, tanú3 és tanú4 tanúk - vallomása, hanem a cégvásárlásokra és cégalapításokra vonatkozó okirati bizonyítékok is rendelkezésre álltak.

A cégek által befogadott számlák hamis voltával kapcsolatos ítéleti megállapítás ugyancsak helytálló az elsőfokú ítélet 27. oldal 4. bekezdésében írt okfejtés alapján. A számlák alaki és tartalmi eltérései, továbbá az a tény, hogy ugyanaz a számla több cég könyvelésében is megjelent, egyértelműen azt bizonyítja, hogy nem valós gazdasági esemény során állították ki azokat.

Az ítéletben felsorakoztatott bizonyítékok alapján helyesen rögzítette az elsőfokú bíróság azt is, hogy az I. r. vádlottnak nyilvánvalóan tisztában kellett lennie azzal, hogy a fiktív számlákat a cégeknél lekönyvelik, és ennek alapján készítik el és nyújtják be az adóbevallásokat is az APEH felé azért, hogy az Áfa összeget visszaigényelhessék. Ezt bizonyítja az I. r. vádlott által kezdeményezett banki folyószámlák megnyitásának ténye, az I.r. vádlott részéről az APEH-től érkező pénz kiutalásának folyamatos megfigyelése, továbbá az a körülmény is, hogy az utalást követően a pénzt többnyire az I.r. vádlott jelenlétében azonnal felvették és részére átadták, vagy annak továbbutalására került sor.

A fenti megállapítások helyességét alátámasztotta egyébként az I. r. vádlott tárgyalási szakban tett írásbeli beismerő vallomása is. E beismerő vallomással kapcsolatosan megállapítható, hogy nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor nem fogadta el Az I. r. vádlottnak azt a védekezését, mely szerint a cselekmény elkövetésére őt a II. r. vádlott kényszerítette. Ezt a védekezését az eljárás során feltárt egyetlen bizonyíték sem támasztotta alá, ilyen tartalmú vallomásokat sem a vádlott-társak, sem a meghallgatott tanúk nem tettek, legfeljebb arra utaltak, hogy a felvett pénzt több esetben az I.r.

vádlott a II. r. vádlottnak adta át. Ebből azonban csak arra lehet következtetést vonni ítéleti bizonyossággal, hogy a két vádlott jól ismerte egymást, és hogy közöttük valamilyen pénzügyi elszámolás is volt. Ez azonban önmagában nem szolgáltat alapot annak megállapítására, hogy a cselekmény kitalálója és irányítója a II. r. vádlott lett volna.

Az elsőfokú bíróság a II. r. vádlott tagadásával szemben helyesen fogadta el tanú1 vallomását, és a vallomását alátámasztó egyéb, a tárgyalás anyagává tett okirati bizonyítékokat.

A tanú1, mint a Bt1. ügyvezetője az eljárás minden szakaszában határozottan állította, hogy személyesen és több alkalommal tárgyalt a II.r vádlottal, az akkor már régóta veszteséges cége eladásával kapcsolatban.

Helyesen vonta le az elsőfokú bíróság a tanú vallomásából azt a következtetést, hogy éppen tanú1 tájékoztatása alapján a II.r. vádlottnak tisztában kellett lennie azzal, hogy a Bt1. hosszabb ideje már tényleges gazdasági tevékenységet nem folytatott és éppen ez indokolta a cég eladásának szükségességét is.

Kétségtelenül helyesen hivatkozott a II. r. vádlott védője arra, hogy a cég tényleges adásvételére nem került sor, hisz a szerződés aláírása elmaradt. Ugyanakkor okirati bizonyíték állt a bíróság rendelkezésére arra vonatkozóan, hogy a Bt1. könyvelési anyagát és egyéb, a működésével kapcsolatos iratait is tanú1 átadta a II. r. vádlott nevében és megbízásából eljáró a XIII. r. vádlottnak. Ebből pedig a II. r. vádlottnak függetlenül tanú1 szóbeli tájékoztatásától, nyilvánvalóan tudnia kellett, hogy a Bt1. már hosszabb ideje nem működik, sem bevétele, sem kiadása nincs, sőt az is igazolást nyert, hogy bankszámlával sem rendelkezett.

A tanú1 következetes vallomásából, valamint a II. r. vádlott vallomásából egyértelműen meg lehetett állapítani, hogy az iratok átadását követően sem folytatott érdemi tevékenységet a Bt1., így valós tevékenységen alapuló számlák befogadására sem kerülhetett sor a cég részéről. Ilyen helyzetben pedig végképp elfogadhatatlan, hogy Áfa visszaigénylésre jogosító adóbevallás benyújtására került sor az APEH-hoz. Ez a tény önmagában is azt bizonyítja, hogy mind a könyvelés alapjául szolgáló számlák, mind pedig a számlák alapján elkészített adóbevallás valótlan adatokon alapul, hiszen a cég működtetésére vonatkozóan mind tanú1, mind pedig a II.r. vádlott, illetve a II. r. vádlott megbízottjaként eljáró a XIII. r. vádlott is tagadólag nyilatkozott. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a valótlan tartalmú adóbevallás benyújtására egyébként is csak annak volt lehetősége, aki a cég korábbi könyvelési anyagának birtokában volt, ez pedig a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok alapján nem lehetett tanú1. Ezt a következtetést egyébként alátámasztja az a tény is, hogy az adóbevalláson sem tanú1 aláírása található.

Ezzel szemben az a körülmény, hogy a XIII. r. vádlott kérésére utóbb bankszámlát nyitott, egyértelműen azt bizonyítja, hogy a II. r. vádlott pénzt várt erre a megnyitott számlára az APEH-tól, más indoka ugyanis a számlanyitásnak bizonyítottan nem volt. E következtetés helyességét igazolja az a tény is, hogy az összegnek az APEH részéről történt kiutalása után abból egymillió forintot ténylegesen a II. r. vádlott saját számlájára át is utaltak.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint éppen ez bizonyítja - szemben a II. r. vádlott védőjének érvelésével -, hogy a II.r. vádlottnak feltétlenül szüksége volt tanú1 segítségére, hiszen erről a számláról nélküle sem pénzt felvenni, sem arról más számlára átutalni nem tudtak volna.

Ugyanakkor azt is hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy fordított esetben tanú1-nek, mint a cég ügyvezetőjének nem lett volna szüksége sem a II. r., sem a XIII. r. vádlott segítségére hasonló cselekmény elkövetéséhez.

A fentiekén túl helyesen értékelte az elsőfokú bíróság a II. r. vádlott tagadásával szemben VI.r.vádlott és a VII.r. vádlottat terhelő vallomását is.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság is megnyugtatóan bizonyítottanak látta a II. r. vádlott terhére megállapított cselekmény elkövetését.

Az elsőfokú bíróság a feltárt bizonyítékok helyes értékelésével, megalapozottan rögzítette a tényállásában, hogy a XIII. r. vádlott a II. r. vádlott megbízottjaként tárgyalt tanú1-gyel, ő volt, aki átvette és saját előadása szerint át is nézte a Bt1. könyvelési anyagát. Ebből, valamint tanú1 tájékoztatásából tehát a XIII. r. vádlottnak is tudnia kellett, hogy a Bt1. érdemi tevékenységet hosszabb ideje nem folytat.

Ennek tudatában, és mindezek ellenére mégis rábeszélte tanú1-t, hogy a cég részére számlát nyisson, és a II. r. vádlottal együtt arra is rávette az erősen vonakodó tanú1-t, hogy az odaérkező pénzt ténylegesen fel is vegye. A XIII.r. vádlottnak a fentiek szerint egyértelműen tudnia kellett, hogy az érdemi tevékenységet nem folytató Bt1. Áfa visszaigénylésre egyáltalán nem jogosult. Az a körülmény pedig, hogy a XIII.r. vádlott az APEH-nál is megjelent a tanú1 által aláírt meghatalmazással, mint a cég képviselője, és a hatóságnál bemutatta a fiktív számlák másolatát is, egyértelműen azt bizonyítja, hogy a tevékenysége jogszerűtlenségével tisztában volt, vagyis pontosan tudta, hogy magatartásával jogtalan Áfa visszaigényléshez nyújt segítséget.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság mindhárom vádlott tekintetében megnyugtatóan bizonyítottanak látta a cselekmény elkövetését.

A II.r. és a XIII.r. vádlottak felmentését célzó fellebbezések voltaképpen az elsőfokú bíróság bizonyítékokat értékelő, mérlegelő tevékenységét támadják, a vádlotti védekezés elfogadtatását célozzák, ami viszont megalapozott tényállás mellett a másodfokú eljárásban nem vezethetett eredményre.

Az elsőfokú bíróság az irányadó tényállásból okszerűen vont következtetést az I. r., a II. r. és a XIII. r. vádlott bűnösségére, és az elkövetett cselekményeket az elkövetéskor hatályos Btk. szerint helyesen is minősítette.

Az ítéletábrának azonban a cselekmény elkövetése, illetve annak nem jogerős elbírálása és az ügy másodfokon történő jogerős befejezése között új Büntető Törvénykönyv hatályba lépésére tekintettel vizsgálnia kellett, hogy a vádlottakra nézve az elkövetéskor vagy az elbíráláskor hatályban lévő anyagi jogi jogszabályok alkalmazása eredményez-e kedvezőbb elbírálást.

E vizsgálódása során megállapította, hogy az időközben hatályba lépett 2012. évi C. törvény szerint az I. r. vádlott cselekménye a 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2)

bekezdés bc/ pontjára figyelemmel, a (6) bekezdés b./ pontja szerint minősül, míg a közbizalom elleni bűncselekménye a 342. § (1) bekezdés c./ pontja szerint minősül.

A II. r. és a XIII. r. vádlott cselekménye pedig a 2012. évi C. törvény 373. § (1) bekezdésébe ütközik és a (4) bekezdés a./ pontja szerint minősülő és e szerint büntetendő.

Az elkövetéskor, illetve az elbíráláskor hatályos törvényi rendelkezéseket összevetve megállapítható, hogy a bűncselekmények büntetési tételkeretét egyező módon határozta meg a jogalkotó mindkét törvényben.

Tovább vizsgálva a két Büntető Törvénykönyv rendelkezéseit, megállapította másodfokú bíróság, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozóan a 2012. évi C. törvény 85. § (2) bekezdése alapján kedvezőbb, hiszen a törvényalkotó jelen esetben nem tesz különbséget a büntett és a vétség között - mint ahogyan ezt az elkövetéskor hatályos törvényi rendelkezés tette -, hanem egységesen a próbaidő tartamát egytől öt évig terjedő időtartamban határozza meg azzal, hogy a próbaidő tartama a kiszabott szabadságvesztésnél rövidebb nem lehet.

További különbség fedezhető fel a két Büntető Törvénykönyv között a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségére vonatkozó szabályozást illetően. Míg az 1978. évi IV. törvény a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét automatikusan a szabadságvesztés végrehajtási fokozatához igazította, addig a 2012. évi C. törvényben a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja nem a végrehajtási fokozathoz, hanem az elkövető előéletéhez igazodik, így a kérdés a büntetés kiszabása során nyer értékelést. Ennek magyarázatát a törvény indokolása akként foglalta össze, hogy „azok az elkövetők, akik még korábban nem követtek el, vagy csak viszonylag régebben követtek el olyan bűncselekményt, amely miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték őket, nagy valószínűséggel könnyebben és hamarabb visszailleszkednek a társadalomba és törvénytisztelő életmódot folytatnak, ha korábban feltételes szabadságra kerülnek. Feltételezhető, hogy az ő vonatkozásukban a feltételes szabadság is eredményesen telik el.” A feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja fő szabályként a büntetés kétharmad részének, visszaeső esetén háromnegyed részének a kitöltését követő nap. (2012. évi C. törvény 38. § (2) bekezdés)

Megállapítható tehát, hogy ez a rendelkezés kedvezőbb mint a cselekmény elkövetésekor hatályos szabályozás, mely szerint csak a büntetés $\frac{3}{4}$ részének kitöltése után nyílt meg a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége.

A fent kifejtettek alapján megállapította a másodfokú bíróság, hogy a felfüggesztés időtartamára, valamint a feltételes szabadságra vonatkozó hatályos törvényi rendelkezések kedvezőbbek a vádlottak számára.

Ugyanakkor kétségtelen, hogy a jelenleg hatályos Btk. 80. § (2) bekezdése szerint a határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabásakor a büntetési tétel középértékét

kell irányadónak tekinteni, mely középérték a büntetési tétel alsó és felső határa összegének a fele.

Ilyen tartalmú rendelkezés a büntetés mértékére vonatkozóan az elkövetéskor hatályos törvényben nem volt.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban a középérték csak irányadó és nem kötelező a büntetés kiszabásakor, márpedig jelen esetben az elkövetési időt (2002.) figyelembe véve olyan jelentős az időmúlás, amely a középérték alkalmazásától lefelé történő eltérést mindenképpen indokoltá teszi.

Ennek alapján pedig egyértelműen az állapítható meg, hogy a jelenleg hatályos törvényi rendelkezések kedvezőbb elbírálást biztosítanak a vádlottak számára.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság az I. r. vádlott vagyon elleni cselekményét a 2012. évi C. törvény 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés bc./ pontjára figyelemmel, a (6) bekezdés b./ pontja szerint minősülő és büntetendő csalás büntetteként, a közbizalom elleni cselekményét a 2012. évi C. törvény 342. § (1) bekezdés c./ pontja szerint minősülő és büntetendő 8 rendbeli közokirat-hamisítás büntetteként minősítette, mely cselekményeket az I. r. vádlott a jelenleg hatályos Btk. 14. § (1) bekezdése szerinti felbujtóként követett el.

A II. r. és a XIII. r. vádlott cselekményét a 2012. évi C. törvény 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a./ pontja szerint minősülő csalás büntetteként minősítette, melyet a II. r. vádlott mint a Btk. 14. § (1) bekezdése szerinti felbujtó, míg a XIII. r. vádlott a Btk. 14. § (2) bekezdése szerinti bűnsegéd követett el.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása körében értékelendő enyhítő és súlyosító körülményeket többnyire helyesen sorolta fel, azonban azok korrigálásra szorulnak az I. r. vádlott esetében azzal, hogy további súlyosító körülmény az I. r. vádlott terhére, hogy a cselekményeket a vele szemben már folyamatban lévő büntetőeljárás hatálya alatt követte el. Ugyanezt súlyosító körülményként kell értékelni a II. r. vádlott vonatkozásában is.

Ezzel szemben további jelentős enyhítő körülményként kell értékelni az eljárás jelentős elhúzódása mellett az elsőfokú ítélet meghozatala óta eltelt további időmúlást is. Ugyancsak enyhítő körülmény a II. r. és a XIII. r. vádlott vonatkozásában, hogy a cselekmény elkövetési értéke a minősítés alapjául szolgáló értékhatár alsó határát alig haladja meg. Helyesbítésre szorul az elsőfokú bíróság által a vádlottak javára értékelt kiskorú gyermekes családos állapot, amely jelen vádlottak közül csak a II. r. vádlott vonatkozásában értékelhető.

Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a XIII. r. vádlott vonatkozásában az elsőfokú bíróság, bár helyesen alkalmazta az enyhítő körülményekre figyelemmel az elkövetéskor hatályos Btk. 87. § (2) bekezdés e./ pontját, azonban ennek felhívását az ítélet indokolásában elmulasztotta.

Az enyhítő és súlyosító körülmények mérlegelése alapján a másodfokú bíróság helytállónak találta az elsőfokú bíróság által a vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztés mértékét, mely megfelel a belső arányosítás követelményének, és igazodik a cselekmények tárgyi súlyához is, ezért annak enyhítésére lehetőséget nem látott egyik vádlott esetében sem.

Az I. r. vádlott esetében a kezdeményező és szervező tevékenységére és a folytatólagos elkövetés tényére is figyelemmel helyesen döntött az elsőfokú bíróság, amikor végrehajtandó szabadságvesztés büntetést szabott ki, amely a jelenleg hatályos Btk. 81. § (1), (2) és (3) bekezdése szerinti halmazati büntetésnek tekintendő, és amely büntetés végrehajtási fokozata a hatályos törvény 37. § (2) bekezdés a./ pontján alapul. A közügyektől eltiltás a jelenleg hatályos törvény 61. §, illetve 62. § (1) bekezdésén alapul.

A II. r. és a XIII. r. vádlottak tekintetében a kiszabott szabadságvesztés mértéke ugyancsak megfelelő, igazodik a vádlottak cselekményben nyújtott tevőleges részvételéhez és a cselekmény tárgyi súlyához is.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság akkor sem, amikor velük szemben lehetőséget látott a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának felfüggesztésére.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozata a 2012. évi C. törvény 37. § (2) bekezdés a./ pontján, a szabadságvesztés felfüggesztésére vonatkozó rendelkezés pedig a 85. § (1) és (2) bekezdésén alapul.

A másodfokú bíróság valamennyi vádlott esetében a feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó rendelkezést a Btk. 38. § (2) bekezdés a./ pontja alapján határozta meg.

Mivel a vádlottak és a védők enyhítésre, illetve felmentésre irányuló fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú bíróság az I. r. és a XIII. r. vádlottat a Be. 381. § (1) bekezdése alapján kötelezte a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére.

Észlelte ugyanakkor a másodfokú bíróság, hogy az ítélet bevezető részében nyilvánvaló elírás folytán helytelenül lett feltüntetve a 2011. decemberi határnap, melyet a jegyzőkönyvnek megfelelően helyesbített.

Budapest, 2013. év október hó 16. napján

dr. Magócsi István sk.
a tanács elnöke

dr. Halász Irén sk.
előadó bíró

Máziné dr. Szepesi Erzsébet sk.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 9.B.1177/2010/173. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.343/2012/9. számú ítélete folytán az I. r., a II. r. és a XIII. r. vádlottakkal szemben 2013. év október hó 16. napján jogerőre emelkedett és a II. r., valamint a XIII. r. vádlottakkal szemben a szabadságvesztés kivételével végrehajtható.

Budapest, 2013. év október hó 16. napján

dr. Magócsi István sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Moncz Tímea
tisztviselő